NORAKSTS

Lietas Nr. C30541116
Lietas arhīva Nr. C-5411-16/28

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2016.gada 8.jūnijā

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesnese I.Pujate, rakstveida procesā Rīgā, Abrenes ielā 3, izskatīja civillietu /pers. A/ maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

A p r a k s t o š ā d a ļ a

[1] 2016.gada 15.aprīlī /pers. A/ (turpmāk – prasītāja) Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā cēla maza apmēra prasību pret /pers. B/ (turpmāk – atbildētājs) par uzturlīdzekļu piedziņu.

[1.1] Prasības pieteikumā norādīts, ka prasītājai un atbildētājam ir kopīgs dēls /pers. C/, dzimis 2010.gada 20.augustā.

Prasības pieteikumā norādīts, ka atbilstoši Civillikuma 179.pantu vecāku pienākums ir samērā ar viņa spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Atbildētājs nepilda šo pienākumu.

Civillikuma 177.panta trešajā daļā noteikts, ka bērna aprūpe nozīmē viņa uzturēšanu, tas ir, ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšana, bērna kopšanu un viņa izglītošanu un audzināšanu. Atbildētājam ir jāsniedz savs ieguldījums bērna aprūpē.

[2] Prasībā lūgts piedzīt no atbildētāja prasītājas labā uzturlīdzekļus dēla /pers. C/, personas kods /personas kods/, uzturam 90 *euro* mēnesi līdz bērna 7 gadu vecumam, savukārt no 7 gadu vecuma līdz 18 gadu vecumam piedzīt no atbildētāja minimālos uzturlīdzekļus 30% apmērā no Ministra kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, lūdzot piedzīt uzturlīdzekļu no prasības pieteikuma iesniegšanas dienas un noteikt, ka spriedums par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

[3] 2016.gada 18.aprīlī atbildētājam uz prasības pieteikumā norādīto dzīvesvietas adresi, kā arī atbildētāja deklarētās dzīvesvietas adresi nosūtīts prasības pieteikuma noraksts, nosakot termiņu rakstveida paskaidrojumu sniegšanai trīsdesmit dienu laikā no pieteikuma nosūtīšanas dienas, informējot, ka paskaidrojumu neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā, kā arī izskaidrojot atbildētāja tiesības lūgt lietas izskatīšanu tiesas sēdē un pieteikt noraidījumu.

Atbildētājs nedz tiesas norādītajā termiņā, ne līdz lietas izskatīšanai rakstveida procesā nav sniedzis paskaidrojumus par iesniegto prasības pieteikumu, kā arī nav lūdzis lietas izskatīšanu tiesas sēdē. Atbildētājam uz deklarētās dzīvesvietas adresi nosūtītais prasības pieteikuma noraksts saņemts atpakaļ tiesā ar norādi "beidzies glabāšanas laiks".

2016.gada 19.maijā pusēm nosūtīts paziņojums par lietas izskatīšanu rakstveida procesā 2016.gada 8.jūnijā un par iespēju saņemt sprieduma norakstu, sākot ar minēto datumu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.^{1} panta pirmo daļu, ja tiesas dokumenti piegādāti šā likuma 56.pantā noteiktajā kārtībā, proti, ierakstītā pasta sūtījumā, ierakstītā pasta sūtījumā ar paziņojumu par saņemšanu vai vienkāršā pasta sūtījumā, uzskatāms, ka personai ir paziņots par tiesas sēdes laiku un vietu un tiesas dokumenti ir izsniegti septītajā dienā no nosūtīšanas dienas, ja dokumenti nosūtīti ar pasta sūtījumu. Atbilstoši Civilprocesa likuma 56.panta piektajai daļai tiesas dokumentus fiziskajai personai piegādā pēc tās deklarētās dzīvesvietas adreses, bet gadījumos, kad deklarācijā norādīta papildu adrese – pēc papildu adreses, ja vien fiziskā persona tiesai nav norādījusi savu adresi, pēc kuras veicama saziņa ar tiesu, un fiziskajai personai ir pienākums būt sasniedzamai tās deklarētajā dzīvesvietas adresē, deklarācijā norādītajā papildu adresē vai šīs personas norādītajā adresē saziņai ar tiesu.

Ievērojot to, ka pusēm par lietas izskatīšanu rakstveida procesā tika paziņots 2016.gada 19.maijā, nosūtot minēto informāciju uz prasības pieteikumā norādītajām adresēm, tostarp atbildētājam tiesas dokumenti tika nosūtīti uz atbildētāja deklarēto dzīvesvietas adresi, tiesa uzskata, ka pusēm tiesas dokumenti un paziņojums par lietas izskatīšanu rakstveida procesā ir nosūtīts Civilprocesa likuma 56.pantā un 56.^{1}pantā noteiktajā kārtībā.

Noraidījums tiesnesei līdz lietas izskatīšanai rakstveida procesā nav pieteikts.

[4] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{18} panta pirmo daļu lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata prasības tiesvedības kārtībā pēc vispārējiem noteikumiem, ievērojot Civilprocesa likuma 30.^{3} nodaļā „Lietas par maza apmēra prasībām" paredzētos izņēmumus.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmajai daļai, ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā.

Ievērojot to, ka puses nav lūgušas lietas iztiesāšanu tiesas sēdē un tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, civillietas izskatīšana noteikta rakstveida procesā.

M o t ī v u d a ļ a

[5] Pārbaudot lietā esošos rakstveida pierādījumus un novērtējot prasības pieteikumā norādītos argumentus, tiesa uzskata, ka prasība ir pamatota un apmierināma.

Civilprocesa likuma 250.^{18} panta pirmā daļa noteic, ka lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata prasības tiesvedības kārtībā pēc vispārējiem noteikumiem, ievērojot Civilprocesa likuma 30.^{3} nodaļā paredzētos izņēmumus.

Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa noteic, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība. Savukārt Civilprocesa likuma 96.panta piektā daļa nosaka, ka pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

Atbildētājs nav izmantojis savas Civilprocesa likuma 74. un $250.^{23}$ pantā paredzētās tiesības – nav sniedzis paskaidrojumus, nav cēlis iebildumus pret prasību un nav apstrīdējis prasības pieteikumā norādītos faktus, kā arī nav lūdzis lietas iztiesāšanu tiesas sēdē, līdz ar to secināms, ka atbildētājam nav pamatotu iebildumu pret prasību. Lai gan, atbilstoši Civilprocesa likuma 96.panta piektajai daļai, prasības pieteikumā norādītie fakti atzīstami par pierādītiem, tiesa tos vērtē atbilstoši Civilprocesa likuma 97.panta prasībām.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 97.pantu, tiesa novērtē pierādījumus pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota ar vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudītiem pierādījumiem, vadoties no tiesiskās apziņas, kas balstīta uz loģikas likumiem, zinātnes atziņām un dzīvē gūtiem novērojumiem.

[6] Lietas materiāliem pievienotā dzimšanas apliecība /numurs/ apstiprina, ka prasītāja /pers. A/ un atbildētājs /pers. B/ ir nepilngadīgā dēla /pers. C/, personas kods /personas kods/ vecāki *(lietas 10.lapa)*.

Civillikuma 177.panta pirmajā daļā noteikts, ka līdz pilngadības sasniegšanai bērns ir vecāku aizgādībā. Aizgādība ir vecāku tiesības un pienākums rūpēties par bērnu un viņa mantu un pārstāvēt bērnu viņa personiskajās un mantiskajās attiecībās.

Lietā nav strīda par to, ka nepilngadīgā dēla /pers. C/ ikdienas aprūpi un uzraudzību realizē bērna māte – prasītāja /pers. A/, bet nepilngadīgā /pers. C/ tēvam atbildētājam /pers. B/ ir jāpiedalās bērna uzturēšanā un jāsniedz uzturlīdzekļi bērna uzturēšanai. Šādus iebildumus atbildētājs nav izteicis.

[7] Civillikuma 179.panta pirmā un otrā daļa noteic, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa.

Saskaņā ar Civillikuma 177.panta ceturto daļu bērna aprūpe nozīmē viņa uzturēšanu, t.i., ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu un viņa izglītošanu un audzināšanu (garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšana, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam).

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10.panta pirmā daļa nosaka, ka bērnam ir tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina viņa pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību. Katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte.

No augstāk minētam tiesību normām nepārprotami secināms, ka bērna intereses jebkurā gadījumā prevalē par vecāku interesēm un abiem vecākiem ir pienākums nodrošināt savu bērnu ar pienācīgu uzturu, medicīnisko aprūpi, mājokli, attīstīt bērna fiziskās un intelektuālās spējās. Pie tam šādi pienākumi vecākiem būtu jārealizē pret katru savu bērnu vienādi, neatkarīgi no tā vai bērns dzīvo kopā ar vecāku vai atsevišķi.

[8] Uzturlīdzekļu sniegšanas pienākums primāri saistīts ar vecāku mantas stāvokli un šim stāvoklim atbilstošu bērna nodrošinājumu, lai, nosakot uzturlīdzekļa apmēru, maksimāli tiktu nodrošinātas bērna intereses. Likumdevējs nav ierobežojis nosakāmo uzturlīdzekļu apjomu, izņemot minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru katram vecākam neatkarīgi no viņa mantas stāvokļa ir pienākums nodrošināt katram savam bērnam.

[8.1] Saskaņā ar Civillikuma 179.panta piekto daļu minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumu Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" 2.punkts noteic, ka katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus šādā apmērā: katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai – 25 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas; katram bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2015.gada 24.novembra noteikumiem Nr.656 "Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu" 2.punktu minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros no 2016.gada 1.janvāra ir 370 *euro* mēneši, tādējādi minimālais uzturlīdzekļu apmērs bērnam līdz 7 gadu vecumam sastāda 92,50 *euro* ik mēnesi, bet no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 111,00 *euro* ik mēnesi.

[9] Lietā nav strīda par faktu, ka bērns dzīvo pie prasītājas, un prasītāja realizē bērna ikdienas aizgādību, līdz ar to prasītājai ir prasījuma tiesības pret atbildētāju par uzturlīdzekļu nodrošināšanu pušu kopīgā bērna uzturam, jo vecākiem ir pienākums segta ar bērnu uzturēšanu saistītos izdevumus tādā apmērā, kāds faktiski ir nepieciešams bērnu uzturam. Tāpat tiesa atzīst, ka atbildētāja pienākums uzturēt savu bērnu ir absolūts, līdz ar ko šis pienākums pastāv neatkarīgi no viņa veselības un materiālā stāvokļa.

[10] Prasītāja savā prasības pieteikumā lūgusi piedzīt no atbildētāja dēla uzturam uzturlīdzekļus Ministru kabineta noteiktajā minimālajā apmērā, tādēļ tiesa uzskata, ka nav izvērtējams pušu mantiskais stāvoklis, jo minimālie uzturlīdzekļi ir maksājami neatkarīgi no vecāku mantas stāvokļa.

Šādos apstākļos tiesa uzskata, ka atbildētājam neatkarīgi no viņa mantas un veselības stāvokļa, ir pienākums ik mēnesi nodrošināt sava dēla uzturam uzturlīdzekļus vismaz Ministru kabineta noteiktajā minimālajā uzturlīdzekļu apmērā.

[11] Tiesa, saskaņā ar Civillikuma 179.pantu, atzīst, ka no atbildētāja piedzenami uzturlīdzekļi bērnam Ministru kabineta noteiktajā minimālo uzturlīdzekļu apmērā, to apmēru nosakot procentuālā attiecībā. Palielinoties, vai samazinoties valstī noteiktajai minimālai mēneša darba algai, vai bērnam sasniedzot 7 gadu vecumu, piedzenamo uzturlīdzekļu apmērs palielināms vai samazināms proporcionāli minimālās mēneša darba algas apmēram.

Ievērojot Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2015.gada 20.novembra spriedumā lietā SKC-2885/2015 paustās atziņas uzturlīdzekļi bērna labā no atbildētāja piedzenami līdz laikam, kamēr bērns sasniedz pilngadību. Ja pēc pilngadības sasniegšanas bērns vēlas saņemt uzturlīdzekļus pats, viņš ir tiesīgs celt tiesā attiecīgu prasību par uzturlīdzekļu piedziņu viņa labā.

[12] Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts 2007.gada 29.augustā lietā Nr.SKC -556 ir atzinis, ka iztulkojot Latvijas Republikas Satversmes 92.pantu un Civilprocesa likuma 1.pantu saistībā ar Civillikuma tiesību normām, kas izriet no ģimenes tiesiskajām attiecībām, prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu bērnu uzturam, tie piedzenami no brīža, kad celta prasība tiesā, jo ar prasības celšanas brīdi attiecīgā persona uzsāk savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju tiesā. Lai arī prasītāja prasības pieteikumā nav norādījusi termiņu no kura būtu piedzenami uzturlīdzekļi, tiesa uzskata, ka nav pamats atkāpties no minētās atziņas un

ievērojot bērna intereses uzturlīdzekļi piedzenami no prasības celšanas brīža, t.i., 2016.gada 15.aprīļa.

[13] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu, tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai. Tā kā prasītāja no tiesas izdevumu samaksas šajā lietā ir atbrīvota uz Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punkta pamata, tiesas izdevumi ir piedzenami valsts ienākumos no atbildētāja.

[13.1] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 3.punktu prasības summa prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu ir maksājamu kopsumma par vienu gadu. Maksājumu kopsumma par vienu gadu konkrētajā lietā ir 1 110,00 *euro* (92,50 *euro* x 12 mēneši).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta „a" apakšpunktu valsts nodeva par prasību līdz 2 134 *euro* ir 15 % no prasības summas, bet ne mazāk par 71,14 *euro*. Tādējādi no atbildētāja valsts labā piedzenama valsts nodeva 166,50 *euro* (15 % no 1 110 *euro*).

[13.2] Tāpat, saskaņā ar Civilprocesa likuma 39.pantu, no atbildētāja valsts labā piedzenami arī ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi to faktiskajā 1,44 *euro* apmērā (*lietas 1.lapa*).

[14] Taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, [..] un par tiesāšanās izdevumu piedziņu, saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei. Sprieduma labprātīgas izpildes termiņš nedrīkst būt garāks par 10 dienām no sprieduma spēkā stāšanās dienas, līdz ar to atbildētājam nosakāms 10 dienu termiņš sprieduma labprātīgai izpildei.

[15] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 1.punktu pēc lietas dalībnieka lūguma tiesa spriedumā var noteikt, ka pilnīgi vai noteiktā daļā nekavējoties izpildāmi spriedumi par uzturlīdzekļu piedziņu bērnam. Ievērojot minēto, tiesa atzīst par pamatotu prasības pieteikumā izteikto prasītājas lūgumu noteikt, ka spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

R e z o l u t ī v ā d a ļ a

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 41., 42., 97., 190., 195., 204.[1], 250.[25] panta, tiesa

n o s p r i e d a:

prasību apmierināt.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, /pers. A/, personas kods /personas kods/, labā uzturlīdzekļus dēla /pers. C/, personas kods /personas kods/, uzturam 92,50 *euro* (deviņdesmit divi *euro* un piecdesmit centi) mēnesī, sākot no 2016.gada 15.aprīļa līdz bērna 7 gadu vecuma sasniegšanai, bet ne mazāk par 25% no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, savukārt no bērna 7 gadu vecuma līdzekļi bērna uzturam piedzenami ne mazāk par 30% no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, līdz bērna 18 gadu vecuma sasniegšanai.

Uzturlīdzekļu samaksa izdarāma /pers. A/, personas kods /personas kods/, bankas kontā NR.L/Bankas konta nr./.

Spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts labā valsts nodevu 166,50 *euro* (viens simts sešdesmit seši *euro* un piecdesmit centi).

Valsts nodeva jāmaksā:

Saņēmējs:	Valsts kase
Reģistrācijas nr.	90000050138
Konta Nr.	**LV55TREL1060190911200**
Saņēmēja banka:	Valsts kase
BIC kods	TRELLV22
Iemaksas mērķis:	valsts nodeva civillietā Nr.C30541116.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 1,44 *euro* (viens *euro* un četrdesmit četri centi).

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi jāmaksā:

Saņēmējs	Tiesu administrācija
Reģistrācijas	Nr.90001672316
Konta Nr.	LV51TREL2190458019000
Saņēmēja iestāde	Valsts kase
BIC kods	TRELL22
Maksājuma mērķis	21499 ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi civillietā Nr.C30541116.

Noteikt /Persona B/ sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesas izdevumu piedziņu 10 (desmit) dienu termiņu no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Izskaidrot /pers. B/, ka ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksu valsts labā apstiprinošs dokuments jāiesniedz Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas kancelejā (Abrenes iela 3, Rīgā), pretējā gadījumā pēc sprieduma labprātīgas izpildes termiņa notecējuma spriedums tiks nodots piespiedu izpildei zvērinātam tiesu izpildītājam.

Spriedumu 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.[2] pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem.

Pilna sprieduma pieejamības diena – 2016.gada 8.jūnijs.

Tiesnese I.Pujate